

Tryggheimhelsing

GOD SOMMER!

En fargeklatt
takker av
s. 4-5

Sulten på
suksess
s. 6-7

På flukt,
med bibel
s. 8-9

Rektor har ordet

Gjermond Viste

Ein skule for Livet

Ein viktig grunn for kristne friskular som Tryggheim er at grunnleggjande, kristne kjerneverdier diverre forsvinn frå offentlege skular mykje prega av agnostisisme og relativisme. Utviklinga i den offentlege skulen gjer at sjølv om vi har kristne lærarar der, så er desse lærarane så bundne at høvet for å drive kristen opplæring, er svært avgrensa.

Kvifor kristen skule i 97 år?

Vi ønskjer å vere ein skule for Livet – i samsvar med ungdomsskulen sin visjon; **Ein skule for Livet, Omsorg – Trivsel – Kvalitet**. Vi ønskjer å gje borna ein livskurs i samsvar med den kristne trua. Kvifor vel mange foreldre å betale for å ha borna på ein kristen friskule? Ein viktig grunn er at grunnleggjande, kristne kjerneverdier diverre forsvinn frå offentlege skular. Utviklinga i den offentlege skulen gjer at sjølv om vi har kristne lærarar der, så er desse lærarane så bundne at høvet for å drive kristen opplæring, er svært avgrensa. For elevar i den offentlege skulen vil kvardagen vere prega av agnostisisme og relativisme. Desse ideologiane er blitt fundamentet som oppseding og kunnskapsformidling skjer på. I tillegg får offentlege skular klare føringar, - som å vere positive til endringane som kom etter kjønnsnøytral ekteskapslov.

Status

Det er gode elevtal. Tryggheim usk - 193 elevar. Tryggheim vgs - 487 elevar, 175 på internatet. Vi er glade for å kunne melde om eit positivt økonomisk resultat. Det gjev oss høve til å overføre midlar til investeringsfond for byggjetriinn 2 av Tryggheim ungdomsskule. Stikkord bak overskotet: Høge elevtal, god drift, låg rente og gåver. Dei tilsette gjer ein framifrå innsats og fortener ein fin blome! Det syner den store søknaden frå sør til nord. Tre år no også frå Svalbard.

Nytt skulebygg for ungdomsskulen

Det er god trivsel og god læring på Tryggheim ungdomsskule. Det er to av grunnane til dei høge søkjartala som jamnt ligg på over 100 før start av nye 8. trinn. Skulen er godkjend for 270 elevar. Frå hausten 2016 vert det plass til alle i nytt og tenleg skulebygg. Dei 56

modulane er på plass, og nybygget på to etasjar pluss kjellar (ca. 2700 m²) skal stå innflyttingsklart i byrjinga av juni. Styret vedtok ei ramme på 40 mill. kr. Eit spanande år ligg føre i nye lokale. Det er svært gledeleg!

Utvidar med 15 elevar på Studie-spesialisering

Tryggheim vgs har hatt eit dilemma. På den eine sida har det ikkje vore ønskje om å verte ein større skule. På den andre sida har søknaden til ST vore så stor at vi må seie nei til altfor mange. Dei siste åra har det vore 150 søkjarar til 60 plassar. Ei arbeidsgruppe har arbeidd med om, og eventuelt korleis, Tryggheim kan møte dette. Heile personalet har vore med på samråding. Utdanningsdirektoratet har gjeve godkjenning for ein ekstra ST-klasse på kvart trinn. Styret har no gjort vedtak om å auke Vg1ST til 75 plassar frå hausten 2016.

Også dette skuleåret har ungdom gjennom forkynninga fått eit møte med Jesus. "Den som ottast Herren, har eit sterkt vern og for hans born skal Herren vera ei livd," Ordspr. 14,26. Takk for omsorg og forbøn.

**Tryggheimhelsing
ønsker alle sine
lesere en riktig
god sommer**

Du vet väl om att du är värdefull

Denne fantastiske sangen hadde jeg med før jeg kom til Tryggheim. Hvert år når jeg har møtt nye klasser har det ligget et lite velkomstkort på pultene med ordene «Du vet vel om at du er verdifull!» Så har vi spilt denne vakre sangen til Ingemar Olsson - de første årene på en sprakende kassett, deretter på CD, og de siste årene har vi brukt YouTube. For det må være originalen og på svensk. Og det gleder meg at den fremdeles blir så mye brukt; til konfirmasjoner, bursdager, hilser til venner, andakter mm. Det er en av de flotteste sangene jeg vet om med en nydelig melodi og den er så bibelsk riktig.

Jeg husker en fantastisk andakt som Nils-Tore Andersen skrev for mange år siden om denne sangen. Det kristne menneskesynet er at vi alle er verdifulle. Hvert menneske har en enestående verdi. Ingen er mindreverdige eller uten verdi. «Du vet vel om at du er verdifull?»

Selvbildet vårt kan til tider være så som så, selv bak en vellykket fasade. Men «du vet vel om du er älskad för din egen skull, för

ingen annan är som du.»

Det er godt å vite at man er elsket av Gud. Ikke på grunn av karakterer, helse, venner eller penger. I Joh. 3.16 står det: «For så høyt har Gud elsket verden at Han ga sin sønn den enbårne for at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.» Det er kjernen i evangeliet. Vi er omsluttet av Guds kjærlighet, uforskyldt og uten fortjeneste.

I siste verset står det «Du passer inn i själva skapelsen. Det finns en uppgift just för dej.» Gud viser oss at kjærlighet er handling, ikke bare tanker og teorier. I 1. Kor. 8.6 står dette fine verset som sangen handler om: «Men för oss er det en Gud, vår Far. Alt er fra ham, og til ham er vi skapt. Og det er en Herre, Jesus Kristus. Alt er til ved ham, og ved ham lever vi!»

**Du vet väl om at du är värdefull
Att du är viktig här och nu.
Att du är älskad för din egen skull
För ingen annan är som du.**

**Det finns alltför många som vil tala om
Att du bör vara si och så
Gud Fader själv, han accepterar dej ändå
Och det kan du lita på.**

**Du passar inn i själva skapelsen
Det finns en uppgift just för dej
Men du är fri att göra vad du vill med den
Säga ja eller nej.**

Du vet väl om at du är värdefull!!

Ingemar Olsson 1983

Tredje parallell

■ Tekst: Knut Handeland

I ein del år har søkarkarta til skulen vore store. Mange unge med høge snitt og like høge forventningar har ikkje blitt tilbudt plass, trist for både dei, foreldre og for oss som ikkje har hatt fleire plassar å tilby. Spesielt på studieførebuande program, der me frå før har to parallelle klasser, har ventelistene blitt lange og behovet for å gjere noko vore berrsynt. Etter eit initiativ frå kollega Gunhild Obrestad om å utvida med ei tredje parallellklasse for eit par år sidan har det vorte arbeidd, tenkt, krangla, bedt, søkt og vedtatt såpass at Tryggheim vidaregåande no er godkjent for

90 ekstra elevar på studieførebuande.

Det er blitt vurdert slik at dei romlege tilhøva framleis ikkje er klargjort til å ta imot ei full klasse, så frå hausten av startar me opp med ei redusert klasse med 15 elevar på vg1, for å la denne gå med redusert elevtal ut vg3. Frå hausten 2017 vil me ta inn ei full klasse med 30 på vg1, det same i 2018.

Sidan den globale oppvarminga let vente på seg, er framleis klimaet på Jæren ueigna for heilårleg uteundervisning. Som Garborg skriv om jær-himmelen: "Full av skyir og storm heng han mest alltid. Stundom sig han åt jordi og sveiper landet i regn og skodd som i ein duk. Og det regner og regner til landet fløymer." Trenden med å gå ut og

ete røyner stigande popularitet, men det er best om det også er plass inne, spesielt på vinteren. Før alle 90 nye kan bli tatt imot på høveleg vis, trengst det difor gjerast ein del interiørmessige og arkitektoniske sprell både i stabbur, gildehall og kunnskaps-smier. Blant kristne friskular er Tryggheim allerede blant dei største, utan at veksten i seg sjølv ser ut til å ha øydeleggende verknadar. Det har likevel vorte trekt fram som ei sak verd å tenke over kva konsekvensar det får at me blir endå større. Ulike storleikar har truleg sine føremoner og ulemper. 90 elevar er prosentvis ein stor tilvekst, men det må i dette tilfellet likevel kallast organisk vekst; det skjer over fleire år og det er ei utviding av eit eksisterande utdanningsprogram. Me er i alle høve nøgd med snart å kunna oppfylla endå fleire ønskje.

FARGEKLATTEN RANDI

Franskundervisning er noe av det Randi har likt best. Her fra ei gruppe i 2011.

«Ær'e noen som husær passordet mitt?» Slik spurte Randi Winger Dahl den gang tjue lærere hadde tre stasjonære pc-er på deling, og logga seg på to ganger i uka. Nå er Randi blitt dus med laptopen sin, og slenger bildene opp på veggen som enhver annen lærer. Og de gode kommentarene sitter fortsatt løst. Tida er likevel kommet til å runde av 30 år som Tryggheimlærer for å starte på pensjonisttilværelsen.

■ Tekst og foto: Bjørg Topnes

- På Tryggheim føler jeg at jeg kan være meg selv. Det er en god arbeidsplass som har gitt meg mange gode minner, sier Randi og fortsetter:
- De beste minnene har jeg fra alle turene jeg har vært på. Jeg har vært på mer enn 20 leirskoler, og tror kanskje jeg har imponert elevene i bakken noen ganger. «Du er jo god, Randi!» sier de. En periode reiste vi på språkturer til Canada og USA med

fransk- og engelskelever i tredjeklasse. Da var vi på NHL ishockey-kamper, hadde drømmedag hos NYPD i New York og bodde privat i Montréal. Og aldri var jeg så lykkelig som når jeg kunne ta elevene med til sjømannskirka.
Og da er vi over på den andre bærebjelken i Randis liv, nemlig Sjømannskirken. 24 vikariater som husmor og vaffelsteiker og assistent med allehånde oppgaver, særlig skipsbesøk, rundt om i hele verden har fylt mange lange lærersommerferier. Ikke mange er så bereist som henne til tross for flyskrekken. Og på hjemmebane er hun aktiv i styre og stell og har et stort nettverk. Rett før dette intervjuet hadde hun temati-mer om Sjømannskirken for elever på vg1. Det sterke engasjementet og den store omsorgen hun har vist i alle år for både elevene og misjonen, ble tydelig når hun også denne gangen steikte vafler og tilbød sin assistanse langt utover oppsatt tid.

Mange timer med engelsk og fransk er forberedt ved denne pulten.

Sangen

På skolen er det elevkontakten Randi har satt mest pris på. I mange år var hun kontaktlærer i første klasse på studiespesialisierende. Da for hun over tunet på vei til Nordheim med stor veske, CD-spiller og gitar. Synge i timene gjør hun fortsatt, selv om instrumentene er parkert på arbeidsrommet. De klassene som ikke har opplevd dette, må senere vedgå at «vi synger ikke,

Randi kommer rett fra tematimer om Sjømannskirken. Da var hun selvfølgelig ulastelig antrukket i organisasjonens t-skjorte.

for vi har ikke hatt Randi».

– Jeg prøver meg litt fram og synger med de klassene som liker det, forteller hun, og i år har jeg tre flotte klasser som liker å synge. «May the road» har blitt en av gjengangerne de siste årene, og noen tidligere elever har gitt meg den som kjøleskapsmagnet. Dessuten har jeg mine egne røde og grønne ark med engelske julesanger som jeg tar fram hvert år, bare skifter år og klasse. Når jeg har morgenandakter, gir jeg ofte elevene noe, en bønn for eksempel, som de kan ta med seg. Det har jeg lært i sjømannskirka. Og så sjokolade da, det må jeg ha hver dag, men bare en liten bit. Elevene får sjokolade av meg når de har prøve. Tror det klarer hjernen!

– Før kjente jeg nok elevene bedre, for da hadde jeg mer oversikt og vi gjorde flere ting på sparket. Nå er skolen blitt så stor. Da jeg gikk tilsyn, likte jeg å være sammen med elevene, men ikke å ha ansvaret. Best var det å ha tilsyn sammen med en av de mannlige sykepleierne. Men nå har jeg ikke hatt tilsyn på sju år. Vi over 60 slipper, og det er helt greit.

Da kongen døde

De 30 årene har gitt mange minner fra internatet, på godt og vondt, og hun trekker fram ei spesiell natt.

– Jeg glemmer ikke den kvelden kong Olav døde. Det var 17. januar 1991, og jeg hadde tilsyn. Samtidig kom scud-rakettene og Golf-krigen. Alle var redde. Jentene samla seg i stua på Nordheim, med dyner og alt, og så var vi sammen hele natta. Noen grein, noen var redde – det var så mye på en gang. Dagen etter sendte rektor hele skolen hjem.

Randi har ikke bare tanke for de elevene som er på skolen nå.

– Rundt på Jæren treffer jeg gamle elever overalt, og jeg møtte også noen i Budapest nylig. De husker ofte meg, og det synes jeg er veldig kjekt. Noen husker jeg mer enn andre, og jeg er god på navn, selv om mange har forandra hårsveis pluss pluss.

Starten

Høsten 1986 kom Randi rett fra Frankrike og sjømannskirka til Tryggheim. Da hadde

hun vært ute i sju år. Tidligere hadde hun jobba på folkehøgskole, og blitt fascinert av internatskolen. Det var sjømannspressen som viste henne annonsen for Tryggheim, men NLM var ukjent mark.

– Det var en veldig stor overgang, men jeg blei tatt utrolig godt imot av daværende rektor Josef Tunglund og kona Ingebjørg og alle andre. Det bidro nok til at jeg blei værende. Tunglund sa alltid at selv om vi er forskjellige, så er det viktigste å vinne ungdommen for Kristus. Det har vært fint å ha en kristen arbeidsplass, og jeg har møtt masse flott ungdom. Et godt minne er russeturnéen til Karmøy og omegn - en fantastisk opplevelse.

Østlending

Randi er østlendingen fra Larvik som holder på mer enn dialekten sin. Hun har likevel knekt den frodige, men trege jærskede koden som er så full av underdrivelser.

– Jeg har lært meg å leve med det jærskede. Dessuten har mange ting forandra seg på Tryggheim i løpet av åra. Da jeg kom hit, hadde jeg mye større ringer i ørene, sier hun og lar det illustrere forskjellen mellom øst og vest.

Randi hadde tatt lærerskolen og senere tok hun engelsk, fransk og musikk som fag. På Tryggheim begynte hun karrieren som norsklærer, og har også vært gymlærer og undervist i kristendom. Men mest har det blitt engelsk- og franskundervisning.

Pc-en et gode

Pc-en er blitt en nødvendig del også av Randis hverdag, men hun har fra tid til annen gitt tydelig uttrykk for at forbindelsen er litt skjør. Med tida har pc-en blitt et gode, og fingrene farer raskt over tastaturet.

– Jeg bruker dataen hele tida, men det er en utfordring å følge med på alt det nye. Heldigvis får jeg god hjelp av smarte elever og gode kolleger. Men jeg er glad for at jeg ikke står foran enda tjue yrkesaktive år. Jeg lurar på hvem som skal hjelpe meg med alt det digitale når jeg kommer for meg sjøl, sier hun.

Gode kolleger

– Jeg har alltid hatt det veldig kjekt på arbeidsrommet med både yngre og eldre kolleger, og heldigvis har vi ikke faste plasser i lunsjpausen. Dessuten har jeg hatt god kontakt med både vaktmestre og kjøkkenpersonale, det har vært viktig for meg. Nå er skolen blitt stor og effektiv, men fremdeles legger de til rette slik at jeg har fått fine timeplaner. Jeg er stolt av skolen, smiler hun. Det er også kjekt med flere unge, flinke kolleger som jeg har hatt som elever!

På lærerrommet er det Randi som passer på at lærerne får sin bursdagssang til rett tid i lunsjpausen. I sosiale happeninger er hun i sitt ess, og hver advent stiller hun i den sorte julegensereren med smånisser. I følge Randi er den fra et romjulssalg i 1991 da hun vikarierte i sjømannskirka i Los Angeles. Etter 25 års bruk er den helt utslitt.

På arbeidsrommet sitter Randi blant mange bilder og minner fra gamle elever.

250 magneter

Når sommerferien starter, er lærerkarrieren ved endepunktet. I fortsettelsen skal hun ta det litt som det kommer.

– Det kommer til å bli nok å engasjere seg i, sier hun, og jeg håper det blir god anledning til å reise.

På kjøleskapet hennes henger over 250 magneter. «Enseigner c'est influencer une vie pour toujours!» står det på en av dem. «Å undervise er å påvirke et liv for alltid» – det har Randi gjort på en inspirerende måte!

På 30 år har det blitt en turer over tunet.

Emil Vatne satser på høyt nivå innen kjelkehockey. Han har allerede vært på flere samlinger med landslaget, som er det fjerde beste i verden.

Vil ikke bli husket som «han i rullestolen»

Tiendeklassing Emil Vatne ble født med ryggmargbrokk, og siden han var helt liten har han brukt rullestol. I denne teksten forteller han hvordan han ønsker å bli husket i framtiden.

- Tekst: Emil Vatne
- Foto: Oddmund Sola

Livet mitt har ikke vært, og kommer ikke til å bli, A4. Det kommer til å være mye opp og ned. Noen dager er fylt med masse glede. Andre dager har man bare lyst til å stenge seg inne på et rom, låse døren og spise is.

Mitt største mål er å ikke bli husket som "han i rullestolen." Og folk skal ikke si at «det klarer du ikke, for du sitter i rullestol.» Mange tenker veldig lett at rullestolbrukere ikke kan noen ting. Ikke kan de gå i trapper, ikke kan de løpe, ingenting. I løpet av mitt liv skal jeg bevise at alt er mulig, uansett forutsetninger.

Jeg håper at jeg i løpet av livet får være til inspirasjon for noen. At jeg kan bety noe for noen og at noen ser opp til meg. Jeg ønsker at de som havner i rullestol, ikke bare skal gi

opp, og tenke at nå er livet slutt. At de kan se at det faktisk går an å klare seg helt fint, selv om man har en del daglige utfordringer. At de kan se på meg og tenke «Når han kan gjøre det, så kan jeg óg!» Man kan ikke sitte hjemme og synes synd på seg selv, fordi man ikke kan være med på den fjellturen med klassen. Livet går videre.

Man kan faktisk ha det enormt gøy på grunn av at man er funksjonshemmet. Det er like morsomt hver gang jeg spør læreren om jeg kan gå ut, og læreren svarer: «Ja, du kan gå» og så sier jeg: «Nei, jeg kan ikke gå!» Jeg skal bli husket som han som tålte en spøk, selv om spøken var om handicapet. Ikke som han som ble sur, og tok til seg alt som ble sagt.

Jeg har alltid vært sulten. Sulten på suksess, på alle arenaer. Hjemme, på skolen, i idrett, i det sosiale. På skolen er det press på karakterer. Foreldre forventer orden på rommet og i huset, samtidig som både skolen og foreldre forventer gode karakterer for at jeg skal kunne komme meg inn på den videregående skolen jeg vil. Jeg må opprettholde kontakten jeg har med alle venner til enhver tid. Jeg må gå på trening, og der forventes det også at man legger ned 100 prosent. Alt

må holdes styr på, alltid. Dette kan bli stressende, men med en strukturert timeplan går det som regel godt.

Idrettsarenaen. Press. Forventninger.

Prestasjoner. Prioriteringer. Alt har en sammenheng. Man må ha nok søvn, nok mat, og trene masse og bra. Jeg har et sterkt ønske om å bli best i min idrett, kjelkehockey. Jeg har siden jeg var sju år spilt kjelkehockey med mange andre i samme situasjon som meg selv. De er forbilder, idrettsmenn som jeg ser opp til, og som jeg har lyst til å bli like god som. Kanskje enda bedre!

Emil i aksjon under en vennskapskamp mellom Nærbø Farmers og Stavanger Oilers. Nærbø vant 11-0, og Emil stod for fire av målene.

Livet er fullt av prioriteringer. I løpet av en dag tar du enormt mange valg. Så tidlig som når vekkerklokken går. Orker du virkelig å stå opp nå? Det gjør vel ingenting om du slumrer fem minutter? Hva skal du ha til frokost i dag? Hvilke klær skal du ha på deg? Gidder du å gå til skolen? Gjør vel ikke noe

om du kommer 5 minutter for seint? Sånn er det hver dag. Prioritering hele dagen.

Det vi kanskje ikke tenker så mye på, er at alle valg vi tar, får konsekvenser. Enkle ting, som for eksempel at man ikke gidder å øve til prøven eller går tidligere fra tentamen

enn hva som egentlig er lurt, er eksempler som kan få store følger. Du kommer kanskje ikke inn på den videregående skolen du vil inn på. Du får kanskje ikke den jobben du hadde tenkt deg, bare fordi du tenkte at du heller ville hjem, istedenfor å sitte tre minutter lenger for å sjekke at du ikke hadde skrivefeil på norskeksamen.

Tankene du har, spiller også inn i dine prioriteringer. Det er altfor lett å si «Jeg burde slutte å røyke», det ender som regel opp med at det bare blir «burde.» Du kan også si «jeg skal prøve» og da har du iallfall prøvd, om det så ikke gikk sånn som du hadde tenkt. Det beste du kan gjøre når du må prioritere, er å si «Jeg skal!» «Fra og med i dag skal jeg spise sunnere». Ikke «Jeg burde spise sunnere» eller «Jeg skal prøve».

Livet består av valg. Dag inn og dag ut. Hele tiden, til alle døgnets tider. Jeg vil bli best i min idrett, og leve et langt, sunt og innholdsrikt liv. Jeg vil være et godt forbilde for barn og unge. Jeg vil bli husket som «han som fikk til det han ville, og aldri ga opp.»

Demokrati i praksis

At samfunnsfag kan vera både spanande, variert og praktisk, kan elevane i valfaget «Demokrati i praksis» skriva under på.

- Tekst: Knut Reier Indrebø
- Foto: Morten Nord-Varhaug

- Eg hadde lyst til å lære korleis samfunnet fungerer, korleis me kan påverke og få fram meiningane våre – særleg som unge, men også seinare som vaksne. Difor valde eg «Demokrati i praksis». Eg var ikkje så mykje inni det frå før, men fekk veldig god oversikt på ganske kort tid.

Marcus Aniksdal nærast boblar over når me spør han korleis det er å ha Demokrati i praksis som valfag. Sjølv om han ikkje er like politisk engasjert som andre elevar i gruppa, har han likevel følt seg som ein like viktig deltakar i samtale og diskusjonar.

Med egne auge

- Me har fått sjå korleis ting fungerer frå innsida, reint praktisk, og har vore på besøk både på Stortinget, hjå ordføreren og på kommunestyremøte, fortel han.

Eit stort høgdepunkt var turen til Oslo, med mellom anna besøk på Stortinget. Klassen fekk omvising på bygget av stortingsrepresentantar og var til stades under spørjetimen. Dei var også innom Høgsterett og Fredssenteret.

- Er det ikkje litt mykje teori til å vera eit valfag?

- Det er avslappande og ikkje i nærleiken så skriftleg som vanleg samfunnsfag. Det er eit

Elevane i «Demokrati i praksis» på besøk hjå ordføreren i Hå, Jonas Skrettingland. Marcus Aniksdal står bak til venstre.

munleg fag, og me snakkar mykje saman om dei emna me er innom. Me har debatt i klassen og alle får seie det dei meiner.

God ballast for politisk deltaking

Faglærer Morten Nord-Varhaug fortel at føremålet med faget er å lære korleis samfunnet vert styrt i ulike organ med demokratiske prosessar.

- Det blir som ei fordjuping i samfunnsfag,

men meir praktisk for å forstå det. Me har prøvd å variera med besøk andre stader, diskusjonar i klassen, teori og film. Det er eit mål at elevane skal ønskja å gå ut i samfunnet for å påverka og utvikla det. Mange av dei som er elevar no, kjem nok også til å delta i politikk og organisasjonsliv seinare. Då kan eit fag som dette vera ein god ballast, meiner han.

På reise uten pass og visum – bare med en Bibel som «bagasje»

Bitsuamlak.

For drøyt fire og et halvt år siden kom eritreiske Bitsuamlak Habte Mehari til Norge. Før det hadde han vært på reise – lenge. Han har merket seg norske ungdommers reisevaner: «De er vant til å reise, og mange tar et friår og reiser rundt i verden. De har med seg pass, visum når det trengs, kjøper billetter og forsikring, og har med seg rikelig med penger, kort og bagasje. Min reise til Norge har vært annerledes. Da jeg flyktet tok jeg ikke ekstra klær med, jeg visste ikke en gang at jeg kom til å være lenge på flukt og hjemløs. Det eneste jeg var sikker på var at jeg aldri kom til å få se familien min igjen.»

Flykningeleir i utkanten av Eritrea.

■ Tekst og foto: Anne-Berit G. Aanestad

Bitsuamlak vokste opp i en liten landsby nord i Eritrea. Som eldste sønn var han odelsgutt til familiegården.

«Der jeg vokste opp er 99% av befolkningen avhengige av jordbruk. De dyrker forskjellige typer korn, frukter, grønnsaker og alt mulig, og driver med dyr. Fra jeg var fem var det min jobb å passe geitekillingene som beitet et stykke bortenfor der vi bodde. Faren min var pastor, og jeg fikk tidlig kjennskap til Bibelen og Jesu budskap. Far la vekt på at hele verden er skapt av Gud, at alle menneskene er likeverdige, og at vi må respektere og hjelpe alle.»

De første årene av hans liv var det krig i landet, som var en etiopisk provins. Eritreisk gerilja førte en frigjøringskamp mot etiopiske styrker, og fra 1991 ble landet styrt av Folkets Frigjøringsfront som en selvstendig stat. Etter en folkeavstemning to år senere ble det full løsrivelse fra Etiopia. Barneårene med krigshandlinger satte dype spor i et lite barnesinn.

Hvor blir det av kristne verdier i en krig?

«Som seksåring på vei til og fra beitemarkene gikk jeg mellom døde soldater. De bare lå der, ingen brydde seg. En gang traff jeg noen sårede soldater som ba om vann. Jeg kunne ikke forstå at ingen hjalp dem. Jeg spurte de voksne hvorfor de ikke brydde seg, men fikk skjenn for å snakke om det. Jeg gikk ut flere netter for å gi sårede og gjemte soldater vann. Jeg ville ha fått straff hvis noen hadde oppdaget det. En dag traff jeg en såret mann som snakket mitt språk.

Jeg hjalp ham til en gruppe soldater. Men de var feil soldater. De skjøt ham. Jeg så ikke forskjellen på eritreere og etiopiere den gangen. Jeg så bare mennesker. Mennesker som ble drept og såret og som trengte hjelp. Jeg skjønte ikke at det var angivere overalt og at det var farlig å hjelpe eller fortelle om soldater som gjemte seg. Det ble et stort kaos i hode mitt. Jeg hadde jo lært at alle mennesker har lik verdi for Gud og at det er galt å lyve. Men når noen kom for å høre om vi hadde sett soldater her, sa de voksne at jeg måtte lyve og si nei. Jeg forsto heller ikke hvorfor ingen hjalp mennesker som trengte det, og tenkte: «Er det disse menneskene far snakket om? De som fortjener respekt, akkurat som oss, skapt av Gud?»

Som voksen forstår jeg at krig har sin egen logikk, men som barn gjorde dette noe med tilliten min til voksne: du kan ikke stole på dem, de sier noe, men gjør noe annet.

Marked i Eritrea (landguiden.se).

I Eritrea er det tvungen militærtjeneste for alle - på ubestemt tid (wikipedia.de).

På flukt

Da Eritrea ble en selvstendig stat, tenkte Bitsuamlak at det nå var slutt på krig og drap, men freden varte ikke lenge.

«Mitt ønske var å få arbeide med barn og lære dem opp til å bli ærlige og selvstendige. Jeg arbeidet hardt på skolen og fikk gode karakterer, men nye kriger, konflikter og til slutt flukt gjorde at jeg ikke fikk gjøre det jeg ønsket».

Alle som vil studere videre i Eritrea må gå på samme skole og få både undervisning og militærtrening samtidig. Bitsuamlak måtte ut i militærtjeneste etter videregående. Han giftet seg med Tirhas Michael, og etter hvert ble de en familie på fire, far, mor og de to guttene Natanael og Musse. Men fortsatt ventet Bitsuamlak på eksamenspapirene han måtte ha for å kunne fortsette å studere. «På denne tiden var Eritrea og Etiopia i krig og det var brutale krigshandlinger også i vår bygd. Eritrea er et av verdens verste diktaturer med tvungen militærtjeneste uten tidsbegrensning. Innbyggerne har ikke pass, og grensene er strengt bevoktet. Jeg var i militæret på ubestemt tid, og var satt til å være grensevakt ved grensen til Etiopia med streng ordre om å skyte hvis noen prøvde å krysse grensen ulovlig. Jeg tenkte aldri på å rømme fra hverken familien, gården eller landet. Men en dag fikk jeg beskjed om å foreta en grusom handling som jeg aldri i livet ville utføre. Jeg protesterte, men ble beordret til å utføre den. Da hadde jeg ikke lenger noe annet valg enn å løpe det jeg kunne over grensen til Etiopia».

Å reise uten pass og bagasje

Bitsuamlak var på reise i over fem år. Fra Etiopia flyktet han videre til Sudan, til Libya, til Egypt og til slutt til Israel. «Som flyktning reiser en uten bagasje og forsikring. Uten pass måtte jeg krysse grensene ulovlig og ofte med kulene susende rundt meg. Jeg måtte bare snu ryggen til og løpe for livet. Mange jeg flyktet sammen med, ble såret og drept. Jeg undret meg mange ganger over hvorfor jeg hadde overlevd. Jeg hørte de ropte om hjelp, men jeg måtte bare løpe. Jeg løp for å krysse over på den andre siden og for å prøve å finne noe som

kunne gi livet mitt mening. Det eneste jeg kunne stole på og som kunne gi meg håp var Bibelen. Den hadde jeg med meg under hele turen, selv om det i noen land var livstruende å ha den».

På nytt og på nytt

Livet på flukt var vanskelig. Av og til ble han den eneste overlevende.

«For hvert nytt land jeg kom til var det å begynne på nytt: finne ut av hvordan jeg skulle skaffe meg mat og plass å sove, lære meg språket, finne arbeid. Jeg var hele tiden på flukt, rotløs. Jeg skulle ikke bli, men jeg visste heller ikke hvor jeg skulle. Neste etappe var tilfeldig, noen hadde hørt et rykte, og jeg slo følge. Det lille jeg hadde av penger ble brukt til å betale kyniske sjåfører og «hjelpere» på hasardiøse reiser bl.a. gjennom ørkenen i Sahara og Sinai. Disse folkene er ikke opptatt av å hjelpe, for dem er det pengene som teller. Ofte finner man ikke noe menneskelig hos dem i det hele tatt».

Da Bitsuamlak flyktet, fikk kona problemer. Etter en stund måtte hun også flykte. Hun kom seg til Norge der hun kunne søke familiegjenforening med Bitsuamlak i Israel og med de to barna som da befant seg i Sudan. «Etter fem år på flukt og i Israel kom jeg til Norge i 2011. Jeg er imponert over det norske systemet. Respekten for barn og at barn får lære å dele med andre, vente på tur, og om rett og galt. Ikke minst er jeg imponert over demokratiet og tros- og ytringsfriheten. Jeg takker Gud for at jeg traff kona og barna mine igjen. Jeg er veldig takknemlig for at jeg overlevde og for Guds beskyttelse gjennom hele reisen min». Bitsuamlak forteller videre at de stort sett føler seg trygge i Norge, men tør ikke ha for mye kontakt med familien i hjemlandet av frykt for hva som kan skje med dem.

Utfordringer og hjelp i Norge

Å komme som flyktning til et helt fremmed land på den andre siden av kloden har også vært utfordrende. «Jeg kom til Norge i desember. Det var mørkt og kaldt, og ingen folk i gatene. Jeg kjente ingen og hadde ingenting å gjøre.

Alt ble mye bedre da vi ble kjent med et norsk ektepar. Vi fikk hjelp til å lese og forstå brev fra kommune og stat, vi var med på tur rundt omkring og vi fikk snakke norsk. Vi hadde noen å spørre når det var noe vi lurte på. Vi fikk hjelp til å bli med i idrettslag og på misjonshuset, og slik ble vi kjente med flere. Denne hjelpen har hatt stor betydning for oss. Det åpnet dørene for oss inn i det norske samfunnet. Nå tar vi utdanning, har deltidsjobber og har venner og nettverk».

«Safe home!»

Bitsuamlak har arbeidet deltid som vaskehjelp på Tryggheim i snart to år. Kona hadde hatt en vaskejobb på Tryggheim om sommeren mens hun ventet på familien. «Jeg søkte opp 'Tryggheim' på Google oversetter, og fant ut at navnet betyr 'safe home'. Det høres bra ut, tenkte jeg, og søkte på jobb som renholder». I vår har Bitsuamlak vært hjemme med dateren, tre år gamle Bthiel, som ikke hadde fått barnehageplass ennå etter at familien flyttet fra Vigrestad til Bryne. Nå er han tilbake i 40% stilling, men til høsten håper han å komme inn på barnevernsstudier i Stavanger. Han har allerede litt erfaring med barnearbeid fra et barnehjem han arbeidet på i Israel. «Først var jeg ansatt på kjøkkenet, og når barna hadde gjort noe galt, ble de sendt dit for å hjelpe meg som en slags 'straff'. Jeg snakket med dem og hørte på dem, og fikk god kontakt med dem. Etter hvert oppdaget ledelsen at barna forandret seg positivt etter å ha vært en tur på kjøkkenet hos meg, og etter en stund ble jeg bedt om å bli med som hjelpelærer i stedet».

Noe elevene våre kanskje ikke vet, er at når Bitsuamlak på vaskerunden sin finner ark de har skrevet på og lagt igjen eller kastet, leser han dem alltid.

«Jeg er så imponert over det de skriver, og spesielt at mange gjør seg betraktninger ut fra et kristent menneskesyn når de svarer på oppgaver», forteller han – som opprinnelig kommer fra et land der det å kunne uttrykke meningene sine ikke er noe selvsagt.

Ann Rita Lura forlater snart IKT-kontoret. I august skal hun begynne på folkehøgskole.

Lærlingen logger av

Ann Rita Lura (19) har tilbakelagt nærmere to år på IKT-kontoret på Tryggheim vgs. Snart skal hun installere seg på Hurdal verk folkehøgskole.

■ Tekst og foto: Henrik Foss

Når Ann Rita begynner på NLM-eide Hurdal verk folkehøgskole i Akershus i begynnelsen av august, vender hun tilbake til elevrollen. Etter to år i arbeidslivet skal 19-åringen gå idrettslinja «Snow Kite Surf Bali».

- Ski er den store interessen min, så jeg gleder meg til å få drive med hobbyen min et helt år. Hva jeg skal gjøre etterpå, vet jeg ikke, sier Ann Rita, som har bakgrunn som skiinstruktør i Sirdal.

Har trivdes

Det har gått over halvannet år siden Ann Rita Lura fra Sandnes inntok IKT-kontoret på Tryggheim høsten 2014. Før den tid hadde hun vært elev ved Indremisjonsforbundets KVS Lyngdal. Når denne utgaven av Tryggheimhelsing trykkes, er hun i ferd med å ta fagbrevet i IKT-servicefag.

- Jeg har trivdes veldig godt og kommer til å savne Tryggheim. Jeg hadde ikke noe forhold til skolen før jeg begynte her, men har erfart

at det er en kjekk arbeidsplass med godt miljø, skryter Ann Rita.

- Hva er ditt beste minne fra tiden?
- Jeg har ikke en konkret hendelse å trekke fram, men det beste med tiden må være alt jeg har lært. Jeg ser tilbake på en lærerik tid. Det var også kjekt å være med på VG1-elevnes leirskoler på Tonstadli, sier hun.

Overraskelsene

- Hva var den største overraskelsen da du begynte her?
- Feriene. Det var annerledes å gå fra elevferie til å ha fem ukers ferie, svarer hun. Ann Rita har opplevd mange forskjellige spørsmål fra både elever og lærere i løpet av tiden som IKT-lærning.
- Det hender folk forteller om et problem som viser seg ikke å eksistere når de kommer inn på kontoret. Jeg prøver å skjule at jeg lar meg overraske av nivået på spørsmålene, men må av og til le inni meg, svarer hun.
- Finnes det noen som burde holdt seg til penn og papir?
- Nei, det er bare gøy å få spørsmål. Vi er her for å hjelpe, og folk er veldig takknemlige for hjelpen de får.

Sommerferieplaner

Ann Rita slutter på Tryggheim når hun starter sommerferien. Siden hun har tenkt å spare penger til folkehøgskoleåret, har hun ikke de store sommerplanene.
- Kanskje det blir en tur til Sverige, sier hun.
- Og noen turer på Internett?
- Ja, det blir det, svarer hun.

Ann Rita Lura har blant annet bakgrunn som skiinstruktør i Sirdal. (Foto: privat)

Startskuddet går.

Misjonsløp

■ Av Kjartan Haaland

Mandag 25. april, i oppholdsvær akkompagnert med kald nordavind, gikk misjonsløpet på Tryggheim vgs. av stabelen. Deler av Nærbø sentrum ble omgjort til en 1.1 km lang trasé hvor elevene gikk, løp, rullet og trillet inn midler til årets misjonsprosjekt til Mongolia. 440 av elevene ved skolen deltok og samlet totalt inn ca. 600 000kr. i sponsorer. Syv av elevene skaffet seg sponsorer for over 10 000kr. Lars Olav Rege (1STA) løp lengst av guttene med sine 27 runder, mens Stina Pettersen (3STB) endte på 23 runder som beste jente. Vi takker oppofrende elever for innsatsen og deler samtidig noen visuelle inntrykk fra arrangementet.

Russen finner kreativer løsninger på det meste.

Bjørnar Audenby (1HOC) skapte god stemning i løypa med kostymet sitt.

Bygg-eleven og handballspelaren Markus Lervik er klar for 1. divisjon

- Å rykke opp til 1. divisjon er det største eg har opplevd på handballbanen, seier 18-åringen frå Nærbø med erfaring frå aldersbestemt landslag.

■ Tekst og foto: Henrik Foss

Ny giv

I slutten av april kvalifiserte Nærbø seg til 1. divisjonsspel i handball. Ein av spelarane på Nærbø-laget er bygg- og anleggsteknikk-eleven Markus Lervik, som også har gått tre år på Tryggheim ungdomsskule.

- Eg var usikker på om eg skulle leggje handballen på hylla, men då vi rykte opp til 1. divisjon, var eg overtydd om at eg ville halde fram. Eg veit at det kjem til å bli krevjande, men eg kan ikkje seie nei til å spele i 1. divisjon, seier Nærbø-kaptein.

Læretid

Etter to år på yrkesfag på Tryggheim skal 18-åringen frå hausten bli tømmlarlærling hos Byggmester Lervik AS, som er firmaet til faren Oddgeir Lervik.

- Far er villig til å tilpasse arbeidstidene slik at eg kan halde fram med å spele, få tid til å trene og kvile. Å vere tømmlar og handballspelar er fysisk tungt, men eg trur det skal gå, seier Markus Lervik.

Dei siste åra har han trent to timar kvar vekedag saman med lagkameratane sine,

Hammaren og handballen er viktige reiskapar i kvardagen til nærbøbuen Markus Lervik.

i tillegg til ein time med eigentrening kvar dag. Han førebur seg på at det kan bli endå meir trening når laget skal spele i ein høgare divisjon.

- No byrjar alvor. Det blir hardt å spele i 1. divisjon, der alle laga er gode. I tillegg blir

det tøft å nå klubben sitt mål om kome til eliteserien i 2020, seier linjespelaren, som meiner trenar og eks-landslagsspelar Rune Haugseng fortener honnør for at laget er der det er i dag.

Hammar og handball

Markus Lervik karakteriserer kombinasjonen tømmlar og handballspelar som uvanleg, sjølv om han har fleire lagkameratar som har valt same yrkesretning.

- Då eg spelte på aldersbestemt landslag, skjønte eg at det normale for unge handballspelarar var å gå studiespesialisering med toppidrett. Men eg har alltid visst at det var tømmlar eg ville bli, slik som faren min og farfaren min, seier han.

Tryggheimkalender

JUNI

Fre. 10. Avslutningsfest kl. 18.00
Tors. 16. Siste skoledag

AUGUST

Lør. 13. Åpningsfest og første skoledag
Tirs. 23. – søn. 4.9. Møteuker

SEPTEMBER

Ons. 7. – fre. 16. Vg2-tur til Europa og Israel

OKTOBER

Man. 10. – fre. 14. Høstferie
Fre. 28. OM-dag

TRYGGHEIMHELSING

Redaksjonskomité:
Kjartan Håland (redaktør)
Anne-Berit Gomo Aanestad (redaktør)
Knut Handeland
Björg Topnes
Henrik Foss
Knut Reier Indrebø (ungdomsskolen)

Kasserer: Elisabeth Krogedal

e-post Tryggheim skular: post@tryggheim.no

Bladet koster kr 100,- pr år.
Kontonr.: 3000.23.29626

Trykk: Lura trykkeri AS
Layout: Tubb (Oddbjørn Myklebust)

Visste du at...

Randi Friestad (ST 06-09) og **Andreas Eggebø** (BA/BT 06-08) giftet seg 16. okt.
Marit Elise Fossen (ST 10-13) og **Magnor Salte** (EI 10-11) giftet seg 14. mars.
Kristine Gudmestad (ST 06-09) og **Erik Tungland** (EL/PB 07-10) giftet seg 9. april.

Cathrine Kavli (HO/PB 10-13) vant i april fylkesmesterskapet i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Cathrine, som er lærling i Snøde barnehage, representerte Sola kommune i mesterskapet, og vant sammen med en lagvenninne fra samme kommune. I oktober skal de delta i Norgesmesterskapet.

Etter to år med konserter har **John Gravdal** (AF 92-95, lærer 05-06 og 14-) med bandet sitt Johnny Red & The Prayerhouse People gitt ut CD. Albumet «Nothing More Than Clay» får strålende kritikker. Bl.a. skriver avisen Vårt lands anmelder at det er «snublende nær å fortjene betegnelsen en milepæl i norsk rock» og «Platen vil garantert sette spor».

Vi gratulerer, og ber dere fortsette å tipse oss om folk som bør være med på denne listen. Send e-post til aaanestad@tryggheim.no, SMS til 906 52 360 (Kjartan H.), eller ring eller skriv til skolen (husk årstall og gjerne klasse!).

Skrivekonkurranse – på engelsk

Rebekka Faith Haynes

I høst inviterte fagseksjonen i engelsk alle elevene ved Tryggheim til å delta i skrivekonkurranse i engelsk. Hovedtemaet var «The Good Life», og elevene kunne fritt velge innfallsvinkel og sjanger.

- Intervju: Anne-Berit G. Aanestad
- Foto: privat

Totalt kom det inn 35 bidrag, alt fra fagtekster til noveller og dikt. Juryen var imponert over kvaliteten på tekstene. Til slutt satt juryen igjen med fem tekster som utmerket seg spesielt.

1. plass Rebekka Faith Haynes med novellen "The Good Life"
2. plass Borghild Kvæven med novellen «If Only»
3. plass Eva Risa med et brev til sitt fremtidige jeg
4. plass Hanna Gudmestad med diktet "Chained to the Ocean Floor"
5. plass Ingrid Lending med faktateksten "The Colours in Your Life"

Alle ble premiert.

Som en smakebit på hva juryen lot seg imponere av, tar vi med diktet til Hanna Gudmestad som kom på 4. plass. Vi har også snakket litt med vinneren, Rebekka Faith Haynes.

- Hva handler novellen din om?

- Den handler om 7 personer som på ulike måter sliter med å finne det gode liv - «the good life». Vi møter for eksempel gutten som blir mishandlet av faren og kvinnen som er fanget i et vondt ekteskap. Vi møter også jenta som opplever å være alene og lengter etter å bli godtatt og inkludert. Alle føler at de mangler noe for å være lykkelige, og at det gode livet er uoppnåelig. Vi får et innblikk i livet til disse 7 menneskene, som bak lukkede dører alle har noe de strever med. Gjennom livet har de fått dype sår, og alle lengter de etter det gode liv. Novellen slutter med at de søker i Bibelen og finner sannheten; at det som betyr noe er om man har Jesus eller ikke. Det gode liv er et liv fylt med ham!

- Hvorfor ville du bli med på denne konkurransen?

- Jeg bestemte meg for å bli med på konkurransen med det samme jeg fikk høre om den. Så snart jeg fikk høre temaet, begynte jeg å få ideer som jeg tenkte på en stund før jeg ble sikker på hva jeg skulle skrive. Temaet «the good life» inspirerte meg, særlig siden mange i dag føler at de ikke har det gode livet de ønsker seg. Som det kommer frem i novellen min, mener jeg at det gode liv faktisk ikke avhenger av hva som skjer i livet vårt. Hvis man har Jesus, så har man alt man trenger!

- Hva slags litteratur liker du best å lese selv?

- Jeg foretrekker å lese kristen fiksjon. Bøkene gir ikke bare underholdning, men også åndelig påfyll og visdom. Selv om de er oppdiktet, kan bøkene ta opp viktige tema som mange kjenner seg igjen i, og man kan lære mye av å lese om andres valg og livserfaringer.

- Har du en yndlingsforfatter eller yndlingsbok?

- Yndlingsforfatteren min har alltid vært Francine Rivers, som blant annet har skrevet yndlingsboken min; «Ufattelig kjærlighet». Dette er en helt spesiell bok, som jeg vil anbefale på det aller sterkeste, og som jeg personlig kommer tilbake til med jevne mellomrom.

- Liker du godt å lese engelsk litteratur?

- Jeg har alltid lest mye, både på engelsk og norsk, og nå leser jeg faktisk mest engelsk litteratur. Yndlingsforfatterne mine er engelske, og jeg foretrekker å lese bøkene på originalspråket.

- Kommer du til å skrive mer etter å ha vunnet 1.-premien i denne skrivekonkurransen?

- Jeg synes skrivekonkurransen var en fantastisk opplevelse og ser frem til å skrive mer, selv om jeg ikke vet hva jeg vil skrive, eller i hvilke sammenhenger. For å kunne skrive en god tekst, må jeg bli inspirert, og jeg må skrive om noe som er viktig for meg. Slik var det også med denne konkurransen. Jeg skrev ikke for å vinne, men fordi jeg hadde noe å formidle. Å vinne var bare en bonus. Jeg gleder meg til mer skriving i fremtiden og holder øynene åpne for nye muligheter.

Chained to the Ocean Floor

by Hanna Gudmestad

Head under water
Trying to get up
Forgot how to swim
She's stuck

Crying for help
But nobody hears
Myopic views and pride
Have covered their ears

Time goes by
A girl is sinking
A maelstrom of feelings
Distracted and overthinking

A victim of drowning
Take a breath and wait
The needs are ubiquitous
And soon it is too late